

Posudek bakalářské práce

Autor/ka práce: Hana Neničková

Název práce: Adaptace Margguerite Duras. Porovnání Milence a Je léto, půl jedenácté večer

Posudek vedoucí/ho práce Posudek oponenta/ky x

Autor/ka posudku (jméno, příjmení, pracoviště): Marek Vajchr, KSD

Hodnocení obsahu a výsledné podoby diplomové práce (A/výborně – B/velmi dobře – C/dobře – D/dobře s výhradami – E/dostatečně– F/nedostatečně – nedoporučeno k obhajobě)

Vhodnost zvoleného cíle a přístupu práce.....B.....
Relativní úplnost zpracované literatury ke zvolenému tématu.....C.....
Schopnost kriticky vyhodnotit a použít odbornou literaturu.....B.....
Logičnost struktury práce, souvislost jejich kapitol a jejich proporce.....B.....
Jazyková a stylistická úroveň práce.....B.....
Dodržení citační normy (pokud se v textu opakovaně vyskytují přejaté pasáže bez udání zdroje, práce nemůže být doporučena k obhajobě).....B.....
Obrazové přílohy v dostatečném rozsahu, oprávněnost a vhodnost příloh, grafická úprava.....
Původnost práce, přínos k rozvoji oboru.....B.....
Celkové hodnocení bakalářské práce.....B.....

Slovní hodnocení bakalářské práce včetně otázek, k nimž se student/ka musí při obhajobě vyjádřit:

Práce Hany Neničkové (=HN) se člení na tři rozsahem srovnatelné části, úvod a rozbory dvou novel Marguerite Duras s analýzami příslušných filmových adaptací (Je léto, půl jedenácté večer, r. Jules Dassin, 1962; Milenec, r. Jean-Jacques Annaud, 1992), na jejichž základě HN porovnává rozdíly v adaptačním přístupu a pojetí dvou režisérských osobností. V úvodu HN přináší základní biografická data, která pokládá za významná vzhledem k přiznávané autobiografičnosti některých jejích próz, složitou povahu (možných) vztahů mezi žitou empirií a textovou stylizací ale hlouběji nezkoumá a spokojuje se s poukazy k tematickým oblastem, pro Duras příznačným, které mají autobiografický základ. Načrtává podstatné rysy její prozaické tvorby, pracující často s fragmenty a minimalistickými náznaky i s fantaskně rozvolněnou imaginací. Všimá si jejích styčných bodů s tvorbou autorů francouzského románu, zejména co se týče perspektivy nespolehlivého vypravěče, a konstatuje zároveň, že

svým psaním Duras zdaleka nenaplnňuje teoretické postuláty tohoto experimentálního hnutí. Svůj věcně korektní, byť nijak objevný úvod HN uzavírá konstatováním, že autorčina díla, která na první pohled vesměs nepůsobí jako typické adaptační předlohy, se stala předlohou k překvapivě vysokému počtu filmových adaptací, zčásti nemálo úspěšných.

Hlavní klíčem k hodnocení a srovnání obou adaptací je – více či méně zdařilý - postup, jakým režiséři transponovali vnitřní svět hrdinek, v novelách zobrazený výsostně literárními prostředky. Ty HN vcelku dobře postihuje, za sporné či povrchně formulované ale pokládám tvrzení, že hrdinka se „v plném rozsahu se překrývá s vypravěčkou a částečně i s autorkou“, tím spíše, že HN dříve sama konstatuje nemístnost pokusů „identifikovat hlavní postavu s autorkou“. Současná literárněvědná metodologie se zpravidla podobných pokusů povětšinou raději zdržuje. Velmi dobře zato HN naznačuje složitou vrstevnatost tematickou i formální, z níž vypreparovat nanejvýš jedinou epickou linku milostného příběhu, který ovšem mohl ve své době svými „dráždivými“ momenty (věkový a kulturní odstup aktérů, soft-explicitní momentky) působit jako vějička na širší čtenářské publikum. HN ukazuje, že na tuto kartu bohužel vsadil i režisér, který z předlohy vypreparoval právě jen tuto linku a nepokusil se žádným způsobem transponovat komplexní napětí mezi reflektující vypravěčkou a o mnoho let mladší aktérkou, „rodící“ se ve vzpomínce a znepokojující čtenáře trvalou přítomností nerozhodnutelné otázky, nakolik je emoční distancovanost vlastností postavy a nakolik perspektivou vypravěčky. Veškeré prostředky podporující mnohoznačné napětí textu u režiséra padají pod stůl, spokojuje se s banální vivisekcí červené nitě literární předlohy, kterou tak degraduje na červenou knihovnu – tuto volbu nejvhodnější z možných adaptačních cest HN přesně pojmenovává, a nebylo by od věci se i zamyslet nad jejími možnými příčinami. Vlastnosti nespolehlivé vypravěčky/postavy HN detailně analyzuje i v novele Je léto, půl jedenácté večer, podobně jako u Milence si všímá i řady prostředků provokujících recipientovu spoluúčast. Postavy jsou v této novele ještě výrazněji než u Milence projekcí tužeb, obav a frustrací protagonistky s „rozostřeným“ vnímáním. HN ukazuje, že režisér v tomto případě poctivě (a za spolupráce MD v roli spoluautorky scénáře) usiluje o adekvátní filmové „zobrazení emocionálního a bohatého vnitřního světa hrdinky, která se pohybuje na prahu alkoholových bludů a reality“, a vypočítává použité filmové prostředky, jimiž opravňuje své (i spisovatelčino) hodnocení této adaptace jako zdařilé.

Práce HN postihuje podstatnou diferenci mezi dvěma adaptačními přístupy. Některá úvodní tvrzení se ve vlastních analýzách bez velké proměny opakují, text tak místy působí dojmem mírné seberecyklace, vcelku jde ale o účelně vymezenou a naplněnou sondu do adaptační metodologie. Doporučuji jej k obhajobě s výše uvedeným hodnocením.

doc. Mgr. Marek Vajchr